

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Kmet bo rešen, ko bo v grobu

Za vse je pravica — za kmeta je ni

Ko gledamo naše gospodarsko-politično življenje, moramo pač večkrat debelo pogoltniti, da nam ne zavre kri. Naše gorje se vleče iz leta v leta in raste kakor plevel, toda nihče se ne zgane.

Kakor Lazar ob bogatinovi mizi

smo zapuščeni in pozabljeni. Ves naš krik, vsi napor naših zastopnikov in organizacij se izgube v neskončni praznini brezčutnosti in nerazumevanja za najosnovnejša gospodarska vprašanja.

Za vse je pravica, le za kmeta je ni.

V naše trde glave nikakor noče spoznanje, da bi bila pravica za vse, samo za kmeta ne. Čeprav pa tega ne maramo verjeti, nas vsakdanja skušnja sili k temu, da moramo to krivo resnico na svoji koži bridko občutiti. Kamor se ozremo po drugih družabnih slojih, nam vpije ta resnica z zasmehom v obraz.

Denarni zavodi

Ko je kriza zajela denarne zavode, je bilo vprašanje prav preprosto in naglo rešeno. Izplačevanje vlog je bilo ukinjeno, potem pa izbran primeren ključ za sanacijo (gospodarsko ozdravljenje) prizadetega zavoda. Z znižanjem obrestne mere za vloge in s primeroma visoko obrestno mero za posojila je bila tako rekoč čez noč ustvarjena za denarne zavode možnost, da si s to razliko nadomestijo morebitne in tudi resnične izgube. Precej natančno se lahko na podlagi resne kalkulacije za vsak denarni zavod izračuna, koliko časa potrebuje za — ozdravljenje. In ta čas je zavod zaščiten. Njegove zaščite bo konec, ko bo gospodarsko zdrav. Pri denarnih zavodih torej zaščita pomeni — ozdravljenje.

Industrija in trgovina

Ne rečemo, da v industriji in trgovini cveto samo rožice, res pa je le, da industrijski kapital krize ne zdravi iz lastne moči. Medtem ko znižuje mezde in odslavlja delavstvo, kolikor ga radi skróene proizvodnje ne potrebuje, vzdržuje na vso moč višino cen za svoje proizvode. Vsakdanja praksa potrjuje, da te cene niso v nobenem skladu s cenami kmetijskih pridelkov. Poleg tega je mnogo industrije še zaščitene s carinskimi predpisi.

Trgovec sicer ni deležen toliko ugodnosti kakor industrija, vendar ima v skrajnem primeru vsaj ena vratica za rešitev. To je — poravnava. Ali je gospodaril dobro ali slabo, tu ni toliko važno, važno je le, da se lahko —

reši. In če ni poravnava dovolj, ostane še — konkurz. Vzglje konkurzu lahko trgovec še vedno ostane trgovec in začne iznova — brez prejšnjih bremen.

Tako bi lahko naštevali še vrsto primerov, ki vsi pričajo, da je vsakogar mogoče rešiti, če je v odgovornih vodilnih ljudeh dovolj razumevanja, dobre volje in čuta za pravičnost.

Spričo vsega navedenega smo kmetje kakor neka manj vredna kasta. Sicer smo tudi mi deležni neke zaščite, toda ta zaščita je

naša smrt,

ker nam je popolnoma ubila kredit. Kmetjska zaščita namreč ni urejena tako, da bi naš gospodarski položaj kdaj izboljšala ali celo ozdravila, ampak naše gorje samo zavlačuje in s tem nas in naše gospodarstvo tira

v neizbežni pogin.

Nihče se doslej še ni spomnil na to, kaj bi bilo treba ukreniti, da bi se tudi kmetjska posestva sanirala (ozdravila) na kak podoban način kakor smo prej omenili. Kaj

nam pomaga odlaganje plačil, če pa vemo, da ostanejo

bremena vedno ista

in se z odlaganjem ne zmanjšajo niti za paro? Nasprotno: dejansko se še zvišajo, ker je cena naših pridelkov vedno manjša, proizvodni stroški pa radi visokih cen industrijskih proizvodov, ki so v kmetijstvu potrebni, in radi čisto neodložljivih, a dragih investicij — naraščajo! Kaj nam pomaga znižanje obresti za dolgove tudi

na en sam edini odstotek

če pa niti tega ne moremo plačati, ker stalno obratujemo z izgubo.

Tu je jedro kmetjske nezadovoljnosti, tu je naša rana. Kdo jo bo ozdravil? Po dosedanjih skušnjah imamo malo, prav malo več kot nič upanja, da bi hoteli in mogli našo rano ozdraviti tisti, ki so nam to tako slovesno in bahavo obljubljali. Poznamo namreč pregovor, da je peklenško brezno tlakovano s samimi dobrimi sklepi, ki jih ljudje — niso izpolnili.

Borba proti malemu kmetu

Veleposestvo Ponoviče na Savi pri Litiji je bilo po prevratu last nekega Italijana. Posestvo je padlo pod agrarno reformo in je bilo razdeljenih med agrarne interese nekaj čez 20 ha obdelane zemlje.

Kasneje je kupil ponoviško veleposestvo bivši ljubljanski oblasni odbor. Kakor hitro je prešlo veleposestvo v roke novega lastnika, se je pričela borba proti agrarnim interesentom. Vršile so se zaporedoma komisije, izdajali odloki in izvajale revizije objektov in subjektov. Neprestano se je vznemirjalo malega bajtarja, ki bi rad dodeljeno mu zemljo v miru obdelal in užival. Toda nasprotniki agrarne reforme niso dali preje miru, dokler niso vrgli večje število agrarnih interesentov na cesto in jim odvzeli čez 8 ha zakonito jim dodeljene zemlje.

Preostali kočarji vzorno obdelujejo male parcelice. Nekateri so že zgradili na njih nove hišice. V redu plačujejo davke in vse druge obveznosti.

Odloki o objektih in subjektih so že davno pravomočni in agrarni interesi so plačali tudi že geometra. Kljub temu se izmera še do danes ni izvršila.

Ze polnih 17 let čakajo agrarni interesi nestrpnost na izvedbo agrarne reforme in na prepis v zemljiško knjigo. Nešteto prošelj so poslali na bansko upravo in zahtevali izmero parcel

ter prepis. Koliko duševnih muk so pretrpeli zaradi neprestanega sekiranja! Koliko denarnih žrtev je bilo potrebnih!

Končno je bila vendarle razpisana komisija za odmero njihovih parcel na 27. april 1936. Toda že 25. aprila so prejeli agrarni interesi obvestilo od uprave veleposestva, da je kralj. banska uprava izmero agrarnih zemljišč preložila na poznejši čas radi tehničnih ovir. Torej zopet nič!

Intrige proti agrarnim interesentom se nadaljujejo. Z njimi pa muke in trpljenje ubogega bajtarja.

Za reveža ni pravice, ni zakona in ne življenja. Krščanska ljubezen se je spremenila v sovražstvo vsega, kar je bednega in siromašnega. Vsak divjak in pagan uživa več socialnega čuta, kakor bajtar in mali kmet.

Ali revnega naroda je vedno več. Mali kmetje nočejo poginiti in tudi ne bodo. Za enkrat zahtevajo na ves glas pravico, ki jim je dala sedanji zakon o likvidaciji agrarne reforme. Zaenkrat zahtevajo odločno in glasno spoštovanje obstoječega zakona.

Prišel bo pa čas, ko bodo zahtevali tudi drugačen zakon o agrarni reformi, svobodo, enakopravnost in pravičnost za malega bajtarja in ves delovni narod. Prišel bo čas, ko bodo zemljo razdelili tako, kot je Bog ukazal. Prav gotovo pride ta čas!

Slovenskemu narodu!

Pogrebni zvonovi se oglašajo dan za dnem, sedaj pri tej sedaj pri drugi fari. Umirajo mladi in stari, bolezen pa je bila pri tolikih ena in ista: jetika, sušica, tuberkuloza. Pri vsaki fari jih umre letno za jetiko samo par, dva ali trije taki trpini, tako da se celo zdi — jetika ni bogve kako močno razširjena bolezen. Če pa seštejemo umrle za jetiko v enem letu po vsej naši slovenski domovini, nas prestraši njih ogromno število: 2000.

Vsak pogreb je zaključek hudega trpljenja, duševnega in telesnega. Pri tem pa ne trpijo samo bolniki, v enaki meri, včasih še hujše oni domači, ki s strahom čakajo, kaj bo po pogrebu očeta-gospodarja, žene-matere številne družine, domači, ki bi radi prenašali neprilike težke bolezni, samo, da jim ostane pri življenju najdražji bolnik. Najmanj 8000 Slovencev boleha za odprto pljučno tuberkulozo, 8000 družin živi v stiskah in strahu bolezni. Ali res ni pomoči? Ali zdravniška veda ni še ničesar iznašla, kar bi boleznijo zaustavilo strašno pot!

Borba s tuberkulozo

Po vsem svetu se organizira pokret, ki si je zastavil cilj premagati tisočletno bolezen. Mnogo nalezljivih bolezni je človeštvo že premagalo, pa bo tudi jetiko. Že so najdeni načini, kako ji je mogoče priti do živega. V zdraviliščih za jetične zmorejo bolnike popolnoma ozdraviti. Gotovo pa vsakdo razume, da je nespametna že vsaka misel, hoteti ozdraviti človeka, ki so mu že šteti dnevi. Čas zdravljenja je v začetku bolezni, ki jo je treba pravočasno spoznati. Zato je prvi cilj borbe s tuberkulozo, preskrbeti vsakemu Slovencu, ki nima lastnih sredstev, brezplačen in strokoven pregled, kadarkoli bi se pokazala potreba. Drugi cilj je preskrbeti zdravljenje vsem bolnim, dokler ne ozdravijo, kar pa traja pri posameznih slučajih lahko celo leto. Tretji cilj

je ljudi obvarovati pred boleznijo s tem, da se s splošno prosveto razloži bolezen, pokaže način brambe in preskrbi sredstva za obrambo. To nalogo je za Slovenijo prevzela

Protituberkulozna zveza

v Ljubljani. Možje, ki so uvideli prepast naroda in ki so uvideli rešilno pot, so se združili v bojno zvezo proti tuberkulozi in za doseg omenjenih ciljev. Vsako leto in tako tudi letos prireja zveza

Protituberkulozni teden

(od 17. do 24. maja),

v katerem se vršijo predavanja in zbirajo sredstva. Letošnji teden se bo razlikoval od dosedanjih po krepkem nabiranju denarnih sredstev vsepovsod, v prvi vrsti po šolski mladini. Protituberkulozna zveza je ustanovila

fond za pobijanje in zdravljenje jetike,

ki naj v letošnjem letu doseže višino enega milijona dinarjev, in ki naj se tudi že v tem letu rabi za svoj namen. Nadejamo se, da bo plačal vsak družinski gospodar, za vsakega svojega člana po en dinar v ta fond. Tako bo z lahkoto dosežen prvi milijon v prvem letu, daleč pa še ne bo dosežena ona vsota, ki jo borba s tuberkulozo v resnici potrebuje.

Slovinci! Protituberkulozna zveza Vas poziva, da se odzovete našim prošnjam in darujete za zdravljenje jetike najmanj toliko dinarjev, za kolikor ljudi odgovarjate. Nabiralna akcija se bo vršila po celi Sloveniji, v prvi vrsti s pomočjo šolske mladine. Ne odganjajte malih in ne jezite se! Nihče ne ve, kdaj bo pomoči potreben! Kadar boste darovali, pa darujte s tiho željo v srečo, naj Vam ta mali dar nakloni srečo, da bi ga ne bilo treba nikoli nazaj prositi.

Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

Doma in drugod

Teden domače politike

Miša Trifunović v Zagrebu

Član glavnega odbora bivše radikalne stranke g. Miša Trifunović je prispel začetkom preteklega tedna v Zagreb, kjer je imel konferenco s svojimi političnimi somišljeniki. Politično javnost je pa predvsem zanimal obisk, ki ga je g. Trifunović napravil pri g. dr. Vladimirju Mačku, predsedniku KDK. Obisk se je nanašal na predloge, ki jih je Združena opozicija iz Beograda poslala dr. Mačku in na katere naj bi odgovoril Zagreb do konca aprila. Kakšni so bili uspehi Trifunovičevega obiska, se ne ve, vendar so zadnje čase glasovi o sporazumu med dr. Mačkom in beograjsko združeno opozicijo vedno redkejši.

Konferenca poslanskega kluba JNS

Prvega maja se je vršila v Beogradu konferenca poslanskega kluba JNS. Predmet konference so bili razgovori o organizaciji stranke in delu med narodom.

Finančni odbori skupščine in senata

Dne 30. aprila in 1. maja je zasedal finančni odbor narodne skupščine v Beogradu. Poštini minister je predložil v odobritev pogodbo o zakupu beograjske in zagrebske radio postaje privatnim družbam. Poslanec Ivan Mohorič je stvarno kritiziral zanemarjanje radijske službe v Jugoslaviji in se odločno izrekel proti predloženim pogodbam. Poslanec dr. Ivan Lovrenčič

se je pridružil Mohoričevemu stališču in predložil nato protest skoro vseh slovenskih nacionalnih in kulturnih organizacij zoper namero poštne ministra, ki hoče izročiti ljubljansko radio postajo v zakup neki klerikalni družbi.

Minister g. dr. Kaludjerčić je moral pod težo iznesenih razlogov umakniti predložene pogodbe.

Drugi dan se je vršila seja finančnega odbora senata. Poštini minister je v svojem poročilu izjavil, da je že na včerajšnji seji finančnega odbora narodne skupščine umaknil predložene pogodbe. Pogodbe bo še enkrat proučil ter jih nato ponovno predložil finančnim odborom.

Kar se tiče ljubljanske postaje, bo minister uvaževal upravičen protest nacionalnih in kulturnih organizacij proti enostranski rešitvi. Potrudil se bo dobiti pravičnejšo rešitev, ki bo odgovarjala splošnim nacionalnim interesom in potrebam. Za enkrat je v razgovoru z (klerikalno) družbo Radio v Ljubljani, ki je pred dvema meseca poslala svojo ponudbo, vendar še do danes ni nič definitivno sklenjenega.

Ministru je odgovarjal senator g. dr. A. Kramer in ovrgel njegove trditve o slabem gospodarstvu svoječasnega komisarijata pri ljubljanskem radiu. Zagovarjal je, da se ljubljanska postaja izroči v celokupno izkoriščanje glavnim kulturnim organizacijam in ustanovam. Odločno je pa proti tujim družbam, ki naj bi vzele v zakup naš radio. Najbolje je, da se ustanovijo mešane družbe, pri katerih bi bila udeležena država in domače kulturne organizacije po vzoru Češkoslovaške, kjer se je ta sistem dobro obnesel.

Razveljavljena združitev občin

Notranji minister je združil okoliško občino s trško občino Radgono, nakar so se izvršile občinske volitve v združeni občini. Združitev se pa ni izvršila po želji občanov in ne po določbah občinskega zakona. Zato se je trška občina pritožila zoper ministrski odlok na Državni svet, ki je te dni pritožbi ugodil. Upravne oblasti bodo morale sedanji občinski odbor razrešiti in postaviti vse v prejšnje stanje, kakor je bilo pred združitvijo. Tako je prav. Tudi se nezakonitost zagrešiti

Zunanje - politični pregled

V Evropi in sploh v zunanjem svetu ozračje že dolgo ni bilo tako napeto kakor prav zadnje dni, ko človek iz dneva v dan ne more reči, kaj se bo zgodilo jutri. Zato naj nam naši čitatelji dovolijo, da tokrat ne bomo dajali suhih poročil

Abesinski cesar Haile Selassie, ki je po junaškem odporu odšel iz domovine. Baje bo cesar v Ženevi pred DN osebno nastopil za pravice svojega naroda.

iz posameznih držav in njih politike, ampak poročilo o splošnem političnem stanju v zunanjem svetu.

O nobenem vprašanju ni tako težko govoriti kakor o zunanji politiki, ker ni nikjer položaj tako spremenljiv kakor vprav tu. Kar je danes še res, je jutri lahko čisto navadna in nič vredna fantazija. Kar je danes nemogoče, je jutri lahko že suha in neizogibna resničnost.

Afrika in mi

Odkar je izbruhnila vojna med Italijo in Abesinijo, je vsa svetovna javnost in zlasti vsa Evropa z največjo pozornostjo zasledovala razvoj teh dogodkov. Trezni ljudje so iz vsega početka in celo še pred izbruhom prave vojne opozarjali na to, da to v resnici ni vojna med Italijo in Abesinijo, ampak boj med

angleškimi in laškimi kolonijalnimi interesi

To je svet zlasti vidno spoznal, ko je šlo za sankcije, še bolj pa sedaj, ko so Italijani premagali abesinsko vojsko in zasedli glavno mesto. Cesar se je umaknil v tujino. Dasi to ni prvi primer v zgodovini, da se cesar umakne in vendar še reši svojo državo (saj pozna podoben primer tudi naša domača zgodovina), je vendar šele ta dogodek zdramil

evropsko javnost iz brezbriznosti.

do skrajnosti. Vsi nasprotniki našega gibanja dobro vedo, da zeleni prapor kmetijske mladine vihravo plapolja med levico in desnico in da je cilj pod njim zbrane armade tako pošten in pravičen, in ravno zato se nas boje in nas skušajo z vsemi sredstvi zatreti. Mi zavedni kmetijski fantje in dekleta pa se tudi radi tega še bolj trdno odlepamo našega prapora, naše vrste stalno naraščajo med trezno mislečim kmetijskim ljudstvom, ker le ako se bomo v naših mladinskih organizacijah vzgojili, le tedaj bomo mogli pričakovati preporoda in vstajenja naše vasi. — Tovariši in tovarišice, v vrste, zmago bomo izvojevali! Janko O...lj, kmetijski fant...lje.

Iz Zveze

Vsem tov. pododborom sporočamo, da imamo v zalogi poverilnice za občne zборе pododborov, zato naj iste za svoje občne zборе takoj naročijo!

Ormož

Pododbor Zveze kmetijskih fantov in deklet vabi na 11. redni občni zbor za ptujsko okrožje, ki se bo vršil v nedeljo, dne 17. maja t. l. ob pol 9. uri predpoldne v dvorani Skorčič v Ormožu, po sledečem dnevnem redu:

1. Čitanje in odobritev zapisnika I. občnega zbora.

2. Poročila funkcionarjev.

3. Poročilo delegata Zveze.

4. Volitev novega odbora.

5. Določitev članarine.

6. Predlogi in slučajnosti.

Udeležba odbornikov obvezna! Društva pa naj pošljejo na vsakih 10 članov po enega delegata. Fantje in dekleta pridite!

Franc Puklavac s. r., **Joško Tomazič s. r.,**
tajnik, predsednik.

Savinjski okrožni odbor

Prav uspeli in dobro obiskani sestanek Društva kmetijskih fantov in deklet iz Orlevasi, St. Pavla, Braskovč, St. Jurja ob Taboru in Prekope se je vršil v nedeljo, dne 26. aprila na vrtu gostilne Sadnik na Groblju.

Sestanek je vodil tajnik celjskega Pododborov tov. Turnšek in so bili po živahni in temeljiti razpravi o delovanju posameznih društev sprejeti med drugim, sledeči sklepi:

1. Skupni izlet vseh petih društev se vrši 17. maja na Sv. Planino, kjer bo manifestacijsko zborovanje z govorom delegata Zveze. 2. Ob priliki 10-letnice obstoja društva Orlavas, bo skupna prireditev vseh petih društev, začetkom julija, ko bo tekma žanjic. 3. Zborovanje pripadnikov kmetijskega pokreta se vrši koncem maja, o čemer pa bo podrobno razpravljaj prihodnji sestanek. 4. V okrožni odbor so se od navzočih izvolili od vsakega društva po 4 člani in sicer: Predsednik, tajnik, načelnik tiskovnega in načelnica ženskega odseka. Okrožni odbor šteje tako 20 članov in se bo konstituiral na svoji prvi prihodnji seji.

Živahna debata, v katero so posegli zlasti tovariši Fr. Kronovšek, Oevirk, Cizej, Povše, Juhart in drugi, je dala mnogo pobud in smernic za delovanje novega okrožnega odbora kot posameznih društev. Sestanek, na katerem je bilo nad 50 članov in članic, je tudi pokazal, kako potrebno je medsebojno sodelovanje in povezanost, ker vse bo z zagrizeno vztrajnostjo in sistematičnim delom širilo zdravo kmetisko misel v sleherno vas nekda lepe in trdne Savinjske doline.

Šinkov turn

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet je imelo v nedeljo, 3. maja lepo obiskani četrti redni občni zbor.

Po izčrpnih poročilih funkcionarjev, iz katerih je bilo razvidno, da je društvo marljivo delovalo, smo si izvolili za predsednika tov. Kristana Viktorja, za podpredsednico Sršen Metko, ostali odbor pa je ostal neizpremenjen.

Pevski zbor Društva kmet. fantov in deklet na Blokah.

Bloke

V nedeljo 26. aprila t. l. je priredil moški zbor našega društva pevski koncert v Sodražici. Koncert pod vodstvom pevovodje tov. Košoroka je prav dobro uspel. Na sporedu je bilo 23 dobro izbranih pesmi. Vsi peveci so se prav dobro držali ter tvorili res medsebojno harmonijo. Zato gre posebna zahvala požrtvovalnemu pevovodju tov. Košoroku. Istočasno se ponovno in iskreno zahvaljujemo za gostoljubnost vsem Sodražanom, ki so nam šli v vseh ozirih na roko. Zahvaljujemo se na tem mestu tudi gdu. Oberstarju za njegove izpodbudne besede. V skupnosti in slogi je moč, zavedajmo se tega, vztrajajmo na tem in bodočnost je naša!

Prekopa pri Vranskem

Svojo prvo tekmo koscev priredi tukajšnje Društvo kmetijskih fantov in deklet na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija, na kar že sedaj vabimo vsa naša tovariška društva in prijatelje.

Ponikva ob juž. žel.

Dne 26. aprila t. l. je imelo naše društvo svoj 111. redni občni zbor. Iz poročil društvenih funkcionarjev smo slišali, da se je društvo v preteklem letu živahno gibalo. Poslušali smo predavanja, priredili več skupnih izletov in prav lepo uspelo tekmo žanjic. Razširili smo si tudi svojo knjižnico, iz katere je članstvo pridno zajemalo, da zadosti svoji želji po dobri knjigi. Izvoljen je bil za predsednika tov. Fidler Jože, za podpredsednico tov. Rataje Nežika, tajnik tov. Zličar Slavko in blagajnik Stanič Franjo. Kot delegat Celjskega pododborov nas je obiskal tov. Tone Merslavič, ki nam je ob zaključku povedal nekaj lepih, vzpodbudnih besedi, in nas s tem navduševal za nadaljnje še intenzivnejše delo. Upamo in pričakujemo, da nas bo tudi novi odbor kakor dosedanjí vztrajno in pogumno vodil naprej po načrtani poti.

Št. Jurij ob juž. žel.

V soboto, dne 9. maja zvečer ob 8. uri gostuje pri nas Dramatski odsek tovariškega Društva kmetijskih fantov in deklet od Sv. Bolfenka pri Središču z igro »Vaška Venera«. Vsak, ki se želi 2 uri prijetno zabavati, vljudo vabljen!

Sv. Jurij ob Taboru

V nedeljo, dne 10. maja nas ob svojem izletu po Savinjski dolini posetijo tovariši in tovarišice iz »Prekijev«, ki bodo v Kapli v dvorani g. Komar-Radišek vprizorili veseligr »Vaška Venera«. Ljubitelji dobre igre, fantje in dekleta, ne pozabite si je ogledati!

Izlet na Lindek pri Frankolovem

Kakor smo že poročali in tudi obvestili naša sosedna tovariška društva, se vrši izlet kmetijske mladine na grad Lindek pri Frankolovem v nedeljo 10. maja. Zbirališče je ob 1. uri popoldne pri gost. Šnabl. Če nam bo vreme naklonjeno, upamo, da bo eden izmed največjih izletov naše organizirane kmetijske mladine.

Št. Jurij pri Grosupljem

Naše Društvo kmetijskih fantov in deklet bo imelo v nedeljo, dne 10. maja svoj letni občni zbor v občinski pisarni, ob 8. uri dopoldne.

Toplice na Dol.

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Toplicah javlja, da bo imelo svoj V. redni občni zbor v soboto, dne 9. maja ob 8. uri zvečer pri Pečaver Mariji v Podturnu. Udeležba za vse organizirane člane obvezna.

Št. Jurij ob juž. žel.

Na binkoštni ponedeljek, dne 1. junija priredi naše Društvo kmetijskih fantov in deklet zopet tekmo koscev z velikim kmetijskim mladinskim zborovanjem, na kar opozarjamo že sedaj vsa sosedna društva.

Mlatič

Kako se je mlatilo nekda?

Dr. Šušteršič je mlatil pred vojno s cepom po vseh, ki so se upali v tisti dobi brez dovoljenja finance pisati po cajtengah s tobačnim izvlečkom mesto s pravo domačo črno tinto. Na nekem shodu 5. julija 1914 si jih je privoščil, kar je imel tudi prav, dobesedno s temile preroškimi besedami:

»Proč s tem časopisjem in brezobzirno izločite iz naše srede vsakega brez izjeme, naj bo kdorkoli hoče, ki kaže katerokoli popustljivost v tej smeri! Ta ne spada med nas, on je največji škodljivec našega naroda, on ni samo veleizdajalec proti narodu in celi monarhiji, ampak on je tudi veleizdajalec proti naši narodni bodočnosti. Prijatelji, kdor tega ne sprevidi, da je bodočnost hrvaško-slovenskega naroda iskati edino in edinole v okviru habsburško-lorenske monarhije ali kdor tega neče videti, ta je ali veleizdajalec ali pa norec in spada v enem slučaju na vislice, v drugem slučaju v norišnico.«

Preroško mlatenje že umrlega bojvnika, bog mu daj večni mir in pokoj, je bilo sprejeto na shodu z živijo! Dol s takimi cajtengami itd. Kaj pravite, mlatiči: Ali se danes proti nekakebi utišani poklicati na »igovernost« vseh tistih, ki pri cajtengah na sličem način ne mlatijo?

Nazaj v suženjstvo!

Po istem načrtu so pripravljali državni udar španski klerofašisti in poskušali vreči kmetško delavski narod nazaj v ono suženjstvo, kjer se je nahajal več sto let. Klerikalne bojne organizacije so povzročile te dni veliko krvoprelitje po madridskih ulicah in poskušale izvršiti državni prevrat. — Napad je bil naperjen proti kmetško delavski vladi, ki je pričela izvajati agrarno reformo. Kmetško delavski narod je njihov napad odbil, a vlada je Gil Roblesove fašistične organizacije razpustila.

Železniška korupcija pred sodiščem

Se v prejšnjem parlamentu je bivši žel. minister Andra Stanić obdolžil inž. Laza Radivojevića, tedanjega žel. ministra korupcije, češ da je oškodoval državo za 800 milijonov dinarjev, ko je oddajal francoskim družbam gradnjo novih železnic. Tedanja Uzunovićeve vlada je sestavila posebno komisijo, ki je pregledala vse pogodbe, sklenjene med državo in francoskimi gradbenimi družbami. Na podlagi ugotovitve te komisije so bile vse pogodbe razveljavljene. Te dni je pa pričelo z zasliševanjem prič v tej zadevi tudi beograjsko sodišče. Sodišče do sedaj še ni moglo dostaviti vabila glavnemu obtožencu g. Lazi Radivojeviću. I

Tožba proti sarajevskemu škofu

Nadškofijski ordinarijat v Sarajevu je pred meseci dodelil župnišče v Gornji Zenici neko zemljišče, ki je pa last frančiškanskega samostana v Vučji gori. Frančiškani so vložili pri nadškofiji protest, ki ni nič zalegel. Zato so vložili tožbo proti nadškofu dr. Sariću pri okrožnem sodišču v Zenici. Tožba je vsekakor zanimiva, ker notranje cerkvene zadeve zelo redko obravnavajo pri posvetnih sodiščih.

Slovenska kri po svetu

Italija

= Iz Bilj je bil doma korporal Rudolf Bon, ki je v vojaški službi v Vzhodni Afriki podlegel bolezni in umrl v zorni življenjski dobi, star komaj 25 let. K vojakom je moral že sredi preteklega leta.

= V Kronbergu je bil ustoličen novi župnik Vincenc Vodopivec.

Avstrija

= V Selah je na veliki petek umrl zavodni Slovenec g. Simon Kocjan. Pokojnik je opravljal v Selah službo občinskega tajnika in organista, po vsem Koroškem pa je bil znan kot marljiv in vedno šegav sotrudnik slovenskega tiska. Svoje spise in poročila je objavljaj pod imenom »Rutarjev Jur«. Zvesti slovenski korenini bodi lahka slovenska koroška gruda, spomin nanj pa naj bo svetilnik mlademu rodu!

= V Svečah (v Rožu) je društvo »Kočna« v nedeljo 19. t. m. priredilo veseloigro »Rodoljub iz Amerike«. Domači pevci so zapeli vrsto slovenskih koroških pesmi, za kar so bili pevcem vsi prisotni iskreno hvaležni. Se utripljejo slovenska srca na tej prelepi zemlji.

= V Svečah so v okviru prosvetnega društva priredili Slovenci jezikovni tečaj za izpopolnitev članstva v lepi materinščini. Ker avstrijska pravičnost ne da slovenskemu življu slovenskih šol, so seveda taki tečaji silno važni. Tujci in izgubljeni to delo in požrtvovalne slovenske prosvetne delavce sicer zasmejujejo, a navdušenja jim ne morejo zamoriti. Tako je prav: Vztrajnost je mati uspehov.

= V Bilčovsu so na cvetno nedeljo zaključili gospodinjski tečaj. Udeleženke so dopoldne priredile razstavo svojih kuharskih izdelkov, popoldne pa so dekleta s petjem in deklamacijami navdušile vse obiskovalce, bilčovski otroci pa so z igrice »Palčke« pokazali svojim staršem in vsej srenji, da tudi v najmlajšem rodu vzlje vsem bridkostim še vedno zvesto bije slovensko srce.

Amerika

= V Springfieldu, Il., je umrl Slovenec Jakob Kužnik, doma iz vasi Dobnidol pri Toplicah. V Ameriki je bival že 44 let.

= V Clevelandu je delavcu Tinku Udoviču pri delu v tovarni padel na nogo 150 funtov težak kos železa in mu jo zdrobil. Udovič se zdravi v bolnišnici.

= V Emerald, Cal., je umrla 53 letna Ivana Požarjeva, rojena Cvar. Doma je bila iz Slatnika pri Ribnici. Materino smrt objokuje 10 otrok.

Novice

× Na našem Jadranu je 914 otokov. Od teh je samo 83 obljudenih, vsi ostali pa so neobljudeni. Po velikosti je 37 otokov večjih od 5 kvadratnih kilometrov, 830 pa je manjših od pol kvadratnega kilometra.

× Vsako leto nam da v Jugoslaviji 450 tisoč živih novorojencev, kakih 5 tisoč otrok pa pride letno mrtvih na svet. Nezakonskih otrok se rodi pri nas (v vsej državi) na leto povprečno po 24 tisoč, kar pomeni 5 odstotkov vseh novorojencev. Z drugimi besedami povedano se to pravi, da je vsak dvajseti novorojenček v Jugoslaviji — nezakonski.

× Banska uprava je razpustila društvo »Svjetionik« s sedežem v Mariboru. Društveni delokrog je obsegal vso državo. Namen društva je bil, raziskavati sv. pismo. Kakor pripominja ljubljanski »Slovenec«, je banska uprava z razpustom društva hotela ohraniti v Sloveniji verski mir.

× Po vzoru »Gospodarske sloge« se je v Dunavski banovini ustanovila »Seljačka obrana« (Kmetiska obramba) s sedežem v Novem Sadu. Pravila so že sprejeta. Občni zbor bo 18. maja.

Ivan Rus 70letnik

V torek, dne 5. maja t. l. je obhajal 70-letnico rojstva eden najuglednejših veljakov na Dolenjskem, daleč na okoli znan in visoko spoštovan javen delavec, gospod Ivan Rus, kmetijski posestnik, gostiln. in veletrgovec z Grosupljega.

Mož, kakršnih je v današnji dobi malo, si je pridobil v svojem življenju zlasti na gospodarskem, pa tudi na političnem in prosvetnem polju kot značaj toliko zaslug, da ga z upravičenostjo, neglede na politično pripadnost, vse visoko čisla in spoštuje. Mi mu k jubileju kot pokretašu kmetijske misli iskreno častitamo ter mu želimo, da bi ga Bog ohranil čilega in zdravega še mnogo let!

× Razširjenje železarne v Zenici. Nemške Krupove tovarne so prevzele delo na razširjanju železarn v Jugoslaviji. Povečali bodo tovarne železa v Zenici. Te dni so prispeli zastopniki Krupovih tovarn v Zenico ter pričeli z delom. Zaposlenih bo 600 delavcev.

× Vsi delavci in uradniki tovarne »Tivar« so stopili v stavko. Znana tovarna za obleke »Tivar« v Varaždinu je slabo plačevala svoje delavstvo. Zato, da bi zboljšali delavske pogoje in da bi dosegli kolektivno pogodbo, so pričeli delavci stavkati. Pridružili so se jim tudi uradniki. Stavka 2400 delavcev.

× Nove železne topilnice bodo zgrajene v bližini Banja Luke. Železno rudo bodo dobavljali iz bližnjih železnih rudnikov, ki so zelo bogati.

× Na Humu pri Laškem se je 1. t. m. smrtno ponesrečil 17letni brivski vajenec Viktor Leskovšek. Padel je s strme pečine v globino 50 metrov, kjer je s prebito lobanjo obležal mrtve.

Prvo
zjutraj —
zadnje
zvečer!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

DOMAČI IZDELEK

× Mizarski delavci iz Šabca so pričeli stavkati. Delavci zahtevajo kolektivne (skupne, enotne) pogodbe in zvišanje mezd.

× Kmetiska samopomoč. »Gospodarska sloga« je prisilila občinsko upravo v Djakovem, da je znižala trošarino za 50% na vse kmetijske pridelke in živino. Gospodarska sloga je organizirala kmetijski štrajk, tako da ni smel nihče pripeljati ničesar na trg. Kmetje so se štrajka disciplinirano držali, tako dolgo, dokler niso dosegli popolnega uspeha. Kmetiska solidarnost se širi vsepovsod.

× Vinarsko društvo za Dravsko banovino v Mariboru bo imelo X. redni letni občni zbor in VIII. vinarski kongres dne 6. in 7. junija t. l. v Narodnem domu v Brežicah. Po kongresu se bo vršila 7. in 8. junija tudi velika vinska razstava, združena z vinskim sejmom, ki jo prirede združene vinarske podružnice brežiškega in krškega sreza v Narodnem domu v Brežicah.

× V Predanovcih je kot žrtev dela umrl 36letni Franc Herhaj. Delal je na parni žagi, kjer se je po nesreči z nogo zapletel med jermenje pri stroju. Transmisija ga je vrgla proti kolesu, ki ga je nekajkrat zavrtelo, dokler ni nazadnje nezavesten obležal v mlaki krvi. V bolnišnici, kamor so ga takoj prepeljali, je navidezno ozdravil, a kmalu po vrnitvi domov je umrl.

× V Velikem Boču nad Selnico ob Dravi je gorel gozd posestnika Ivana Gradišnika. Pogorelo je 5 oralo mladega gozda in znaša škoda nad 3000 dinarjev.

× V Reki pri Laškem je posestniku Hrastniku neki njegov sovražnik iz maščevanja zastrupil dve plemenski svinji, ki sta seveda poginili. Zastrupljeni sta bili s strihninom. Hrastnik ima radi tega Din 900— škode, oblast pa je uvedla preiskavo, da dožene, kdo je zmožen tako nizkotnega maščevanja in mu za grdobijo odmeri primerno nagrado.

× V Splitu bodo ta mesec svečano proslavili 80letnico svojega slavnega rojaka, učenjaka in izumitelja Nikolaja Tesle, ki živi in deluje v Ameriki. S svojimi izumi se je Tesla proslavil po vsem kulturnem svetu.

Nabiranje prostovoljnih prispevkov

Minister za notranje posle g. dr. Anton Korošec je izdal uredbo o nabiranju daril, kar pride v prvi vrsti v poštev pri raznih društvih.

Za območje okraja daje dovoljenje sreski načelnik, za več srezov pa ban. Odobritev se daje med drugim le verskim, nacionalnim in kulturnim društvom in ne več kot za eno leto. Na odobrilu mora biti slika dotičnika, ki je pooblaščen pobirati. Društva, ki ne vodijo knjig in zapiskov o nabranih prispevkih in njih uporabi, so kazniva z Din 10— do 500— kazni. Opozarjamo razna društva na ta predpis!

× V Vrabčah pri Semiču sta se pri nabijanju možnarja ponesrečila kmetška fanta Alojzij Benčič in Anton Lukežič. Oba sta bila takoj ob vid. Po prevozu v ljubljansko bolnišnico se je Benčiču še omračil um in je fant kmalu umrl. Lukežič je na desno oko trajno oslepel, v nevarnosti je pa tudi levo.

× V Novem mestu bo 19. maja šoferski izpit za voznike motornih vozil za okraje Brežice, Črnomelj, Krško, Novo mesto in Metlika. Prošnjam za priprave k izpitu je treba priložiti domovnico, krstni list pa pravstveno in zdravniško izpričevalo.

× V Šibeniku je iz banovinske umobolnice pobegnil Jerko Grgas, doma iz Zablaca pri Šibeniku. Bolnika so povsod iskali, toda brez uspeha. Zdaj so končno izvedeli, da se je odpeljal v Južno Ameriko, kamor je tudi srečno prispel in med tem že dobil delo. Po vsem tem bi skoraj človek mislil, da je bil Grgas bolj pameten kakor tisti, ki so ga zaprli v — umobolnico.

× V Pustiki pri Lekeniku sta 15letni Ivica in njegova 12letna sestra Ankica Krulje pasla živino. Ker je bilo deževno in vetrovno vreme, je deček zakuril v — starem loncu. Ankica je loncec z ognjem prenašala po travniku, kakor je pač hodila za živino. Pri tem ji je veter nekaj žive žerjavice puhnil na obleko, česar pa dekletce ni takoj opazilo, ampak šele v trenutku, ko se je na revi vnela obleka. Deklica je jela bežati in klicati na pomoč. Ko je prišel k njej brat, je strgal takoj obleko z nje, a bilo je že prepozno. Mala je bila že tako opečena, da je kmalu po prevozu v bolnišnico umrla radi opeklin.

× V Šmartnem je neznan napadalec oropal mlinarja Lovrenca Onuka iz Tomaške vasi. V neki gostilni je Onuk celo plačal neznanu pol litra vina. Tujec je nato odšel in pozneje na samotni cesti iz zasede planil nad mlinarja in ga pobil na tla. Vzel mu je Din 200 — kovanega denarja, uro z verižico in nov klobuk ter ga nato vrgel v 2 metra globok jarek, kjer se je Onuk onesvestil in je ležal tam v blatu do jutra, ko so ga ljudje našli in odpeljali domov. Sreča v nesreči je bila, da je napadalec imel 4 tisočake, ki jih je Onuk hranil v prsnem žepu, za navaden papir in jih — pustil, čeprav jih je bil otipal. Po mlinarjevem opisu so orožniki že izsledili neznanca. Je to v bližini stanujoči Fortunat Pogorevčnik, ki ima na vesti že veliko tatvin in se je pravkar pripravljaj na beg čez mejo. No, sedaj je na varnem.

× V Begunjah pri Cerknici je požar uničil posestniku Jernejčiču, po dom. Mišcu, skedenj, vezan kozolec in več gospodarskega orodja. Škoda je cenjena na 50 tisoč dinarjev. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen in je bila v zvezi s tem neka oseba že aretirana.

× V Bistrici na Muri se je primerila prav nenavadna nesreča. Ob Muri je šel neznan mladenič, ki je na nekem kraju sedel na breg, kjer je brčkone hotel počivati. Kmetje so ga opozarjali, da je tam nevarno, ker reka izpodjeda zemljo. Preden so mu mogli dopovedati, kako in kaj, se je res zemlja utrgala in neznanec je z rušo vred padel v valove. Kmetje so mu takoj s čolni hiteli na pomoč, a preden so mogli do njega, je nesrečni neznanec izginil v valovih. Kljub vsemu iskanju niso mogli najti niti utopljenčevega trupla.

× Litija je postala fara in obsega kraje Litija, Št. Jurij, Veliki vrh, Grbin, Breg, Tenetiše, Gradec in Gornji Log. Nova fara bo imela razen farne cerkve sv. Miklavža v Litiji še podružnični cerkvi sv. Jurija v Št. Jurju in sv. Katarine na Bregu. Župniku bosta dodeljena 2 kaplana.

× V Zaleu zgrade še letos novo poslopje za osnovno šolo. V sedanjem poslopiju bo potem zavzela vse prostore meščanska šola.

× V Rožpohu je nekemu otroku pri igri padla goreča vžigalica v seno, radi česar je nastal požar v gospodarskem poslopiju posestnika Maksa Kuharja. Ogenj je poslopje popolnoma uničil in znaša škoda 15 tisoč dinarjev.

× Novi zemunski most je prav kmalu učakal tudi svoj smrtni krst. Z mosta je namreč skočila v Savo in utonila služkinja Elizabeta Herer. Življenju je dala slovo radi nesrečne ljubezni. Trupla še niso našli.

× V Nišu je blizu kaznilnice zemlja zasula dva delavca, ko sta kopala jarek za kanalizacijo. Eden izmed obeh je čez nekaj minut za tem, ko so ga odkopali, umrl, drugi pa je sicer ostal živ, vendar je nevarno poškodovan.

× V Jugoslaviji znaša vodna moč naših rek ob najnižjem stanju vode skupaj 3 in pol milijona konjskih sil. Od te velikanske moči je doslej praktično izkoriščenih samo 170 tisoč konjskih sil, kar pomeni komaj — dvajseti del. Ako bi vsi jugoslovanski politiki imeli stalno pred očmi ti dve številki, bi nemara spoznali, da nam je najprej treba štalice, to se pravi gospodarskega dviga in napredka, potem šele — kravice, namreč te ljube strankarske politike, ki smo je kmetje siti do grla in še čez!

× V Mariboru se je delavka Marija Kos zastropila z lizolom. Obupno dejanje je izvršila ponoči v postelji, kjer je pri materi ležala tudi njena šletna hčerka. Ko so sosede na obupni otrokov jok vdrli v sobo, so našli nesrečno Kosovo že mrtvo na tleh kraj postelje.

× Golubaška mušica se je že pojavila v nekaterih krajih Srbije. Kmetje so silno v skrbeh zaradi živine, ki jo mušice napadajo. Mušica je namreč zelo strupena in je vsled njenega pika vsako leto mnogo živine poginilo. Kmetje odganjajo mušice z dimom. V pločevinasti posodi nosisijo seboj žerjavico, ki povzroča močan dim in z njim se branijo kmetje nadležnega mrčesa.

× Abesinskemu cesarju je odšel na pomoč 14letni sin uradnika Ivana Babinskoga iz Petrovgrada. Dečko je vedno zatrjeval, da bo odšel v Abesinijo, se boril proti Italijanom na strani abesinskega cesarja. Te dni je fant izginil z doma. Policija je izdala za njim tiralice.

× Razbojniki so ugrabili avstrijsko princezino Katarino Schwarzenberg v okolici Bagdada. Ugrabitelji zahtevajo od avstrijskega konzula 2000 funtov šterlingov odkupnine. Policija razbojnike zasleduje, ali se ne ve, ako ni z njimi v zvezi.

× Tudi v Karloven je mestni občinski svet znižal trošarino na kmetijske pridelke za 50% in to na zahtevo »Gospodarske sloge«.

× Ciganov so se otresli kmetje iz Sv. Klare v okraju velikogoriškem na ta način, da so jim zažgali vse bajte in šotore. Cigani so sicer imeli tam svoje zemljo, toda preživljali so se vendar le od kraje. Sedaj so se cigani odselili.

Dopisi

Iz Stične

V predzadnji številki Vašega lista je tudi vest o regulaciji Višnjice. To vest moramo v nekoliko popraviti, ker ne odgovarja resničnim dejstvom.

Napačna je trditev, da bo struga regulirane Višnjice široka 17 metrov. Struga bo v dnu 3 do 4 metre, seveda bo od zgoraj širja, nikdar in nikjer pa ne doseže širine 17 metrov. Vaš informator pač žali bog ne zna čitati načrtov, ki so vsakemu na razpolago in v pogled pri Vodni zadrugi. S takimi napačnimi informacijami se le bega ljudstvo in dela neprijetnosti projektantu, ki se je po svojem strokovnem znanju potrdil, da bo regulacija najbolj smotreno izvedena in z najmanjšimi stroški. Po predvidenem načrtu ne bodo lastniki ob vodi ležečih parcel izgubili prav nič na površini, ker bodo prvič brežine tako položne, da jih bodo lahko kosili, dalje bodo ovinki prerežani in stara struga, ki pride izven nove struge, bo zasuta in na ta način bo le površina lepo splanirana in priprava za intenzivno kulturo travništva, ker ne bo več nobene nevarnosti poplave, ki bi vsako leto odnašala gnoj s travnika.

Tudi bojazen glede pomanjkanja vode za namakanje travnikov je brez vsake podlage, ker nikdar ne namakajo travnikov v suši. Voda ob poplavih ima sedaj res nekaj gnojilnih snovi, ker spira v gorenjem toku pognojene njive in travnike in tudi nekatera gnojlišča malomarnim gospodarjem, ki nočejo ali morda tudi ne morejo urediti smotrenih gnojšč in gnojnih jam. Kakor hitro bo pa gorenji tok toliko reguliran, da ne bo voda nikdar več prestopila bregov in kadar si bodo kmetje uredili gnojšča, da si ohranijo dragoceno gnojnico, tedaj ne bo Višnjica prav nič koristila travnikom, temveč bo le v škodo, ker ne bo imela koristnih mineralnih raztopin.

Sedaj najbolj javkajo radi te navidezne škode dva ali trije posestniki, ki imajo obsežna posestva in ki nočejo upoštevati, da se godi v gorenjem toku ob vsakem večjem dežju velika

škoda na njivskih kulturah. Ne pomislijo ti trije posestniki, da ima siromak, ki mu voda povzroča gnitje krompirja na edini njivici, mnogo večjo škodo, nego oni trije, ki lahko izbirajo med njivami, kam bodo posadili krompir, ker imajo dovolj zemlje na vzdignjenem terenu, kamor nikdar ne seže poplava. Poznam mnoge siromake, ki jim skoro vsako leto uniči poplava ves krompirjev pridelek. In ta siromak prosi, da se regulacija čim preje izvrši, da bo obvarovan pred vsakoletno nesrečo. Davčna uprava in finančni organi, ki vrše rubežni, bi mogli mnogo povedati, koliko škode povzroča siromašnim baltarjem neregulirana Višnjica. Zaman je vsaka uvidevnost pri bogatih protivnikih regulacije, da je treba siromaku pomagati in mu nuditi vsaj skromno preživljanje. Navidezna škoda teh protivnikov se mora iz socialnih ozirov do svojih siromašnih vaščanov podrediti občni koristi mnogoštevilnih siromakov, da je pri protivnikih zamrl vsak čut krščanske ljubezni do bližnjaka.

V občini Stični je okrog 100 brezposelnih družinskih očetov. So to večinoma sinovi posesnikov, ki so morali zapustiti svoj dom, ker je starejši brat prevzel posestvo. V tujino ne morejo iti, v mestih ne dobe zaposlitve in so tako prisiljeni ostati na rodni grudi, kjer so si na kakšni njivici postavili borno hišico in čakajo na priložnostni zaslužek. Regulacija Višnjice bi vsem tem brezposelnim nudila nekaj let skromen zaslužek, na drugi strani bi jim pa zboljšala kakovost zemljišča. Moje mnenje, da treba tem v prvi vrsti pomagati, ker so ti številno mnogo mnogo močnejši nego dva ali trije posestniki z obsežnimi posestvi.

Glede finansiranja je tudi vse tako urejeno, da se regulacija izvede brez vsakih občutljivih davstev. Oblasti so uvidele, da je treba pomagati z javnimi deli tudi naši zapuščeni Dolenjski.

Brezje—Mošnje

V predzadnji številki smo omenili, na kako nerazumljiv in negospodarski način je občinski odbor obremenil občinsko blagajno za 26.000 din. Kakor smo zvedeli, se je pred nekaj tedni oglašilo v občinski pisarni pet brezposelnih, ki so župana, kakor tudi pravkar zborujočo občinsko upravo prosili pomoči in podpore. Med prosilci

TISKOVINE
vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23
Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

in članj uprave se je razvil živahen razgovor, med katerim je prišlo do krepkih besednih podarkov, česar posledica je bila ovadba na sresko načelstvo in na sodišče. Politična oblast je obsodila štiri brezposelne na denarno kazen oziroma na dva do štiri dni zapor, sodišče pa je prizadele oprostilo vsake krivde in kazni. Če primerjamo ti dve dejstvi, da se namreč v posebnih primerih trošijo ogromne vsote javnega denarja popolnoma brez potrebe in da se proti bednim, nujne pomoči potrebnim domačinom postopa z vso ostroščjo, moramo pod silo razmer podvomiti nad resnostjo našega občinskega zastopa. Nikdar se še v naši občini dosedaj ni zgodilo, da bi izročili bedne prosilce nadrejenim oblastem v kaznovanje. Če občina ni imela denarja, je revežem pomagal župan iz lastnih sredstev! Gospod Tonce je vsakemu pomaгал, kolikor je vedel in znal! Ni pa s tem rečeno, da silimo g. Pangerea, naj pri podpiranju domačih siromakov tudi osebno kaj žrtvuje. Ne! To je stvar posameznika! Zahtevamo pa od njega, da skrbno pazi na občinsko premoženje in da ga uporablja preudarno v korist vseh, predvsem bednih občanov, kajti občinski denar in občinsko premoženje sta last vseh občanov brez ozira na strankarsko pripadnost in brez ozira na to, ali je član občine reven ali bogat. Male samoupravne edinice kakor občine, imajo svoj pomen prav v tem, da kot svobodno telo vodijo pravilno gospodarstvo, da skrbijo za dobrobit občanov in da njihova vodstva skušajo omiliti vse nevednosti, ki ovirajo red in pravilen potek življenja v občini. Zato morajo biti predsednik občine kakor tudi odbor in uprava popolnoma nepristranski presojevalci in urejevalci razmer. V tem smislu pričakujemo v naši občini korenitega izboljšanja, kajti daleč za nami je že mesec februar. Čas je že, da zavladata v naših krajih mir in soglasje, kakršno je bilo pred znano prizinsko kresno nočjo!

Po svetu

■ **Novo žrelo** se je pojavilo na vrhu ognjenika Vezuva. Iz novega žrela naglo teče lava v smeri Peklenske doline.

■ **Napoleonova sablja.** Francoski vojni muzej je kupil zgodovinsko Napoleonovo sabljo za 130 tisoč frankov. To zgodovinsko znamenitost so doslej hranili Nemci v Berlinu.

■ **Velik strah** pred vohuni je zavladal na Japonskem. Japonski listi, ki seveda pišejo po navodilih vlade, očitajo sovjetskemu poslaništvu v Tokiu, da je gnezdo vohunstva. Zlasti je oster japonski list »Hočik«, ki trdi, da financira rusko poslaništvo napore za obnovo protizakonite komunistične stranke, katere člane je po veljavnih zakonih mogoče obsoditi na smrt.

■ **Milijonski dar** — bolnišnici. Angleški časopisni magnat, lastnik londonskega dnevnika »Daily Express«, lord Beayerbrook, je podaril bolnišnici sv. Marije v Londonu znesek 24 tisoč 900 funtov šilingov, kar pomeni v našem denarju — milijonski dar. Lord Beayerbrook zastopa v politiki načelo, da naj se noben Britanec ne vojskuje radi evropskih sporov in interesov.

■ **Prometne nesreče v Moskvi.** Po službenih podatkih obratuje sedaj v Moskvi 2237 tramvajskih voz, 493 avtotaksijev, 726 motornih omnibusov in 9 tisoč malih motornih vozil. Vsa ta vozila povzročijo letno 47 smrtnih nesreč, ker so pač ulice prenapolnjene in za moderni promet preozke. — Nekdaj je bilo v Moskvi 14 tisoč izvoščkov (fijakerjev). Od vsega tega velikega števila jih danes obratuje samo še 120, ki pa sicer dobro služijo. — Moskva šteje 3 milijone 600 tisoč prebivalcev.

■ **Vedno več 100 letnikov.** V Španiji narašča število ljudi, ki so stari po 100 let in še čez. Sedaj je takih oseb 819, med njimi prevladujejo ženske, ki jih je 588. Ne pravi torej naš pregovor zastoj, da se ženski duša obrne počez, kakor hitro naša tovarišica preživi nevarna leta.

■ **Florentinske oblasti** so ukazale pobiti vse golobe v mestu, ker povzročajo preveliko škodo na hišah in spomenikih.

Listnica uredništva

Na vprašanje A. K. iz Z., če vemo imena tistih srbskih novinarjev, ki so 25. marea na shodu JRZ v Št. Vidu nad Ljubljano vzbujali toliko zanimanja, odgovorjamo, da se eden piše g. Markišič in je sotrudnik »Politike«, drugi pa g. Simić, ki je sotrudnik popoldanskega glasila JRZ v Beogradu.

Sejmi

- 11. maja: v Senožcah, Ptuj, Brežicah, Črni, Bregu pri Ptuj;
- 12. maja: v Zagorju ob Savi, Koprivniku, Vel. Loki pri Temenici, Kamniku, Lembergu, Planini, Slov. Gradcu, Teharjih, Dolnji Lendavi;
- 14. maja: v Sodražici, Turnišču;
- 16. maja: v Lukovcu, Studencu pri Krškem, Moravčah, Kočevski Reki, Srednji vasi, Krki, Nemški Loki pri Kočevju, Gor. Sušici, Čmureku, Soseski, Vojniku, Razkrižju pri Ljutomeru, Pilštanj.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din 43:54
1 nemška marka	Din 17:54
1 švicarski frank	Din 14:27
1 angleški funt	Din 217:35
1 avstrijski šiling	Din 9:70
1 francoski frank	Din 2:88
1 češkoslovaška krona	Din 1:81

Ni vseeno

če kupujete katero koli modro galico, ali modro galico, ki Vam jamči za uspeh.

Zato zahtevajte izrečno 99—100% preizkušeno

MODRO GALICO »ZORKA«

Važnejša radio predavanja

od 10. do 17. maja 1936.

Nedelja, 10. maja. 9:40: Verski govor (g. ravnatelj Jože Jagodic) — 16:00: Čebelarjenje na med in rojenje (g. Jože Okorn) — 17:00: Samozobrazba kmetskega in delavskega dekleta (ga. prof. Dora Vodnik).

Ponedeljek, 11. maja. 18:00: Zdravstvena ura: O jetiki (g. dr. F. Debevec).

Torek, 12. maja. 18:40: Demonska vera himalajskih gorečnejev (g. Franc Terseglav).

Sreda, 13. maja. 18:40: Izleti na dolensko stran (g. Josip Wester).

Petek, 15. maja. 18:00: Mladina in kriminal (gđc. Zlata Pirnatova).

Sobota, 16. maja. 18:40: Pogovori s poslalsci — 20:00: Potovanje od Novega mesta do Št. Jerneja (g. Viktor Pirnat).

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: »Kmetijski dom«. Ziro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12¹/₂ ure.

Podružnici: **KAMNIK — MARIBOR**

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—

JUGOSLOVANSKA
ZAVAROVALNA
BANKA

„Slavija“

V LJUBLJANI
Gospodarska ulica 12
TELEF. ST.:
21-76, 22-76

PODRUŽNICE: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD IN SPLIT

Zahvala.

Za premnogo dokaz iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega nepozabnega soproga, brata, strica itd., gospoda

Josipa Šušteršiča

vinotrtarja, posestnika in predsednika občine Medvode

za poklonjeno krasno cvetje ter za mnogoštevilno spremstvo na njegovi zadnji poti, se vsem najprizadeje zahvalujemo.

Zlasti se zahvalujemo g. senatorju dr. Marušiču, narodnim poslancema gg. Albinu Kommanu in Rajku Turku, gg. zastopnikom sreskega načelstva, kakor tudi gg. zastopnikom sosednjih občin.

Nadalje občinskemu odboru občine Medvode z g. podpredsednikom na čelu. Gosp. Sešku za lepe besede ob grobu. Iskrena zahvala Sokolu Medvode, ki je svojega bivšega starosta tako častno spremljal na njegovi zadnji poti, ter br. Jakliču za ganljiv poslovični govor. Nadalje tudi Sav. streljaški družini, Društvu kmečkih fantov in deklet, Godbenima društvoma Preska in Sora, pevcem za ganljive žalostinke. Upravnemu svetu in uradništvu Kmečke hranilnice za ljubljansko okolico, gg. zastopnikom Hranilnice kmečkih občin in Zvezi slovenskih zadrug. Za izkazano pozornost starosti gasilske čete g. J. Turku in gasilskim čelam Preska in Sora. Prav posebno globoko zahvalo predsednikom lovskih društev, vsem lovskim tovarišem, ki so dragega pokojnika spremljali tako mnogoštevilno k zadnjemu počitku, zlasti pa tovarišu g. Zupanu za prelepe in ganljive besede ob odprtem grobu.

Prav posebej pa se še zahvalujemo č. duhovščini, nadalje g. zdravniku dr. Kraju, ki mu je za časa njegove težke bolezni lajšal trpljenje, kakor tudi č. sestram usmiljenkam za požrtvovalno delo. — Vsem in vsakomur tisočera hvala in Bog plačaj!

Seničica-Medvode, dne 1. maja 1936.

Zalujoči ostali.

Služkinjo

kmetskih staršev, pridno, 16 do 18 let staro, pripravno za vsa hišna in poljedelska dela, sprejemem takoj. Ponudbe lahko tudi osebno na upravo Kmetkega lista.

Vaienca

pridnega, krepkega, poštenih staršev, za mizar-ski obrt sprejemem s prosto hrano in stanovanjem takoj

Josip Kos, mizarstvo,
Ježica št. 62
pri Ljubljani.

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov

vnovčuje

po najvišji ceni, takoj v gotovini

Alojziji Planinšek

bančna poslov. pisarna

Ljubljana, Beethovnova ulica 14/II,
telefon 35-10, ki Vam jamči za
pravilnost in strogo solidnost v
vseh poslih.

Kupujte domače blago!

Modra galica „Solnce“

Sporočamo vsem cenjenim odjemalcem, da smo uredili novo moderno tovarno za izdelovanje modre galice (bakrenega sulfata), ki jo pridelujemo v tolikih količinah, da moremo zadostiti vsakemu povpraševanju po njej.

Naša modra galica se bo prodajala pod znamko „SOLNCE“ in bo imela zaščitno znamko; vinski list z grozdom in hmeljski list s hmeljskim sadežem.

Galica iz naše tovarne je prvovrstna, čist izdelek, ki ne zaostaja za najboljšimi svetovnimi in domačimi znamkami.

Našo galico so kemično preizkusili in analizirali:

1. tovarna sama, ki je našla čistoče 99,67%;

2. Kemijska poskusna in kontrolna postaja v Ljubljani, ki je našla čistoče 99,77%;

3. Kemični institut Univerze v Ljubljani, ki je našel čistoče 99,98%.

Na podlagi teh analitičnih ugotovitev jamčimo čistočo galice od najmanj 99,5%, medtem ko zahtevajo zakonski predpisi za promet z modro galico samo 98%, in je torej naša galica mnogo boljša, kakor to zahteva od nje zakon.

Nihče vsled tega ne more imeti nobenih predsodkov, češ, da naša modra galica, ki se bo prodajala pod znamko „Solnce“, ne bi v polni meri odgovarjala vsem zahtevam, ki se nanjo stavlajo.

Naša galica je mnogo cenejša kot inozemsko blago, je pa v kakovosti naša galica boljša. Vsled tega ni nobenega razloga za konzervativno zadržanje proti prvovrstnemu domačemu izdelku.

Metallno akcijonarsko društvo
Ljubljana